

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2023-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Krutek, proti postupu Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 587/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 44/2023-11 z 2. februára 2023 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 D 587/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Okrem vyslovenia porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní navrhuje prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka, dcéra poručiťľa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poručiťľ“), je jedinou dedičkou zo závetu po poručiťľovi. Dedičské konanie prebieha

na okresnom súde pod sp. zn. 10 D 587/2017 a pridelenou súdnu komisárkou je notárka [REDACTED] (ďalej aj „notárka“ alebo „súdna komisárka“). Pokiaľ ide o okruh dedičov, tento je daný závetom poručiteľa, avšak s ohľadom na zákonnú právnu úpravu sa žiada uviesť, že do okruhu dedičov v prípade dedenia zo zákona prichádza do úvahy aj dedička [REDACTED] [REDACTED], ktorá bola manželkou poručiteľa (ďalej len „bývalá manželka poručiteľa“). V závete poručiťel odkázal celý svoj majetok sťažovateľke.

3. Sťažovateľka v úvode ústavnej sťažnosti poukázala na chronológiu napadnutého konania a v závere uviedla, že od 2. decembra 2020 neprebehlo v napadnutom konaní okresného súdu žiadne pojednávanie, notárka nenariadila žiaden termín pojednávania ani neinformovala účastníkov konania o ďalšom pokračovaní v dedičskom konaní.

4. Zároveň sťažovateľka dala do pozornosti ústavného súdu jeho nález č. k. I. ÚS 136/2021 z 24. augusta 2021 a uviedla, že činnosť notárov v súdnom konaní sa považuje za priamy výkon časti súdnej moci a úkony notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu. Z uvedeného dôvodu podľa jej názoru môže notár ako súdny komisár spôsobiť v priebehu konania prietahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd.

5. Následne sťažovateľka zhrnula procesnoprávnu stránku veci a poukázala na vybrané ustanovenia Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), a to najmä na § 195 ods. 1, 2 a 3 CMP. Zo zmienenej právnej úpravy podľa sťažovateľky vyplýva, že v prípade, ak sa v rámci vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) vyskytnú sporné otázky, súdny komisár na tieto nemusí prihliadať, napriek tomu môže prejednať dedičstvo ako také, napr. aby otázka týkajúca sa spornosti vecí patriacich do BSM nespôsobila blokáciu prededenia celého ostatného majetku poručiteľa. Poukázala na to, že súdna komisárka v konaní ale už skoro 5 rokov odmieta prejednať a ukončiť nespornú časť dedičského konania z dôvodu existencie niektorých sporných skutočností v rámci BSM, pričom notár z pozície súdneho komisára nie je oprávneným sporné otázky v rámci BSM riešiť.

6. Sťažovateľka zastáva názor, že prejednať v dedičskom konaní je možné aj nesporné práva a hodnoty nepatriace do zaniknutého BSM. V konkrétnom prípade ide o pohľadávku poručiteľa voči spoločnosti [REDACTED] vo výške neuhradeného zostatku záväzku z kúpnej zmluvy, ktorá k 31. júlu 2020 bola vo výške 192 400 eur (z titulu neuhradenej kúpnej ceny, pozn.) a vo výške 138 710,98 eur (z titulu neuhradených úrokov z omeškania, pozn.) (ďalej aj „pohľadávka poručiteľa“) a podiel poručiteľa vo výške 1/2 na nehnuteľnostiach evidovaných na [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „nehnuteľnosť“), ktoré nadobudol poručiťel v roku 1996, teda pred uzatvorením manželstva s bývalou manželkou poručiteľa.

7. Pokiaľ ide o hodnotenie vlastného pričinenia sťažovateľky o trvanie napadnutého konania, uvádza, že v ničom nepochybila, zúčastňovala sa každého pojednávania v dedičskom konaní, nevyvolávala zbytočné prietahy a v určenej lehote odpovedala na výzvy okresného súdu aj notárky. Na záver uviedla, že v napadnutom konaní nejde o skutkovo ani právne zložitú vec, a dodala, že v danej veci bol opakovane nariadený dohľad.

II. Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta primárne nečinnosť okresného súdu, poukazujúc na to, že od 2. decembra 2020 neprebehlo v napadnutom konaní žiadne pojednávanie, notárka nenariadila žiaden termín pojednávania ani neinformovala účastníkov konania o ďalšom pokračovaní v dedičskom konaní. Zároveň argumentuje tým, že súdna komisárka za obdobie 4 rokov neprejedнала nesporný majetok po poručiteľovi, čím sťažovateľke odňala právo disponovať majetkom a právo na rozhodnutie v primeranej lehote. Poukazuje pritom na to, že od úmrtia poručiteľa uplynulo 5 rokov a ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je dedičské konanie ukončené ani v nespornej časti. Sťažovateľka trvá na tom, že notárka má povinnosť v dedičskej veci rozhodnúť o nespornej časti BSM tak, že táto jej pripadá ako jedinej dedičke, pričom o ostatnej spornej časti BSM rozhodne súd v sporovom konaní. Poukazuje tiež na to, že v dôsledku nekonania okresného súdu a nerozhodnutia v napadnutom konaní nemôže užívať nehnuteľnosť ani nakladať s nehnuteľnosťou v rozsahu zodpovedajúcom jej podielu s veľkosťou 1/2 k celku, ktorú užíva bývalá manželka poručiteľa, a tiež je jej znemožnené vykonávať riadne funkciu spoločníčky v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]

III. Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že napadnuté konanie bolo začaté vydaním uznesenia č. k. 10 D 587/2017 z 15. decembra 2017. V rovnaký deň poveril notárku [REDAKOVANÉ] ako súdnu komisárku na konanie a rozhodnutie v dedičskej veci.

10. Uznesením č. k. 10 D 587/2017-70 z 29. januára 2018 súdna komisárka ustanovila do funkcie správkyne dedičstva sťažovateľku; proti uzneseniu podala odvolanie bývalá manželka poručiteľa. O odvolaní rozhodol okresný súd uznesením č. k. 10 D 587/2017-143 z 11. októbra 2018 tak, že uznesenie súdnej komisárky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súdna komisárka rozhodla o ustanovení správkyne časti dedičstva uznesením č. k. 10 D 587/2017 z 9. novembra 2018 (právoplatným 22. februára 2019, pozn.).

11. V dedičskom konaní bol vyhotovený znalecký posudok č. 2/2020 vypracovaný znaleckou organizáciou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „znalecký posudok č. 2/2020“), na stanovenie hodnoty obchodného podielu 20. mája 2020, predložené boli aj ďalšie posudky.

12. Pojednávanie u súdnej komisárky sa uskutočnili 22. septembra 2020 a 1. decembra 2020.

13. Uznesením č. k. 10 D 587/2017-1079 z 23. apríla 2021 súdna komisárka zamietla návrh na ustanovenie sťažovateľky do funkcie správkyne časti dedičstva, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie. O podanom odvolaní rozhodol okresný súd uznesením č. k. 10 D 587/2017-1023 z 18. januára 2022 tak, že uznesenie potvrdil.

14. Uznesením z 22. marca 2022 súdna komisárka odvolala sťažovateľku z funkcie správkyne časti dedičstva. Proti uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie s tým, že o podanom odvolaní rozhodol okresný súd uznesením č. k. 10 D 587/2017-1229 z 8. júna 2022 tak, že uznesenie zmenil.

15. Uznesením č. k. 10 D 587/2017-1314 z 27. septembra 2022 súdna komisárka prerušila konanie o dedičstve do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 16/2021 o určenie dedičskej nespôsobilosti. Proti uzneseniu bolo podané odvolanie, o ktorom okresný súd rozhodol tak, že uznesenie potvrdil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2023.

16. Podľa predsedníčky súdu je postup súdnej komisárky aj zákonnej sudkyne priebežný, pričom ako sudkyňa, tak aj súdna komisárka vykonávajú úkony potrebné pre rozhodnutie v uvedenej veci. Dodáva, že konanie je skutkovo a právne náročné, sú v ňom predkladané viaceré znalecké posudky a zároveň je potrebné rozhodovať o procesných návrhoch účastníkov konania.

III.2. Replika sťažovateľky:

17. Sťažovateľka vo svojej replike poukázala na skutočnosť, že nie je zrejmé, čoho sa tvrdená skutková a právna náročnosť dedičského konania týka. Je toho názoru, že zmena v osobe správkyne dedičstva nemá vplyv na vyporiadanie BSM ani na dedičské konanie vo všeobecnosti. Súdnej komisárke totiž nič nebránilo v tom, aby v konaní riadne pokračovala. Opätovne poukázala na to, že je jedinou závetnou dedičkou poručiteľa. K podaniu žaloby o určenie dedičskej nespôsobilosti uviedla, že toto konanie nemá vplyv na spôsobené prietahy, pretože v čase podania žaloby o určenie dedičskej nespôsobilosti dedičské konanie prebiehalo 3 roky bez výsledku. Súdna komisárka pristúpila k prerušeniu konania z dôvodu prebiehajúceho konania o určenie dedičskej nespôsobilosti po viac ako roku od začatia tohto konania.

18. Účastníkmi dedičského konania boli v období rokov 2020 až 2021 iniciované viaceré súdne spory. Napriek existencii týchto sporov sťažovateľka upriamuje pozornosť ústavného súdu na tú skutočnosť, že spory boli iniciované až po troch rokoch od začatia dedičského konania, v ktorom nebolo rozhodnuté ani o nespornej časti dedičstva. Vyslovuje presvedčenie, že súdna komisárka neprihliada na povinnosť rozhodnúť o nespornej časti dedičstva a nedôvodne očakáva uzatvorenie dohody o celom predmete dedičstva.

III.3. K ústnemu pojednávaniu:

19. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Predmetom posúdenia ústavným súdom je tvrdenie sťažovateľky o tom, že napadnuté konanie je charakterizované nečinnosťou a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ako obdobie nečinnosti identifikovala obdobie od 2. decembra 2020, teda obdobie po poslednom pojednávaní, ktoré sa v napadnutom konaní uskutočnilo.

21. V úvode ústavný súd uvádza, že si od okresného súdu vyžiadal spis týkajúci sa napadnutého konania. Z obsahu spisu zistil, že podstatné skutočnosti týkajúce sa napadnutého konania neboli sťažovateľkou prezentované v úplnosti. Ich korektné ozrejenie v ústavnej sťažnosti by ústavný súd nevyhnutne viedlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Okrem zamlčaných skutočností sú obsahom ústavnej sťažnosti aj výslovne nepravdivé tvrdenia.

22. Prijatie sťažnosti na ďalšie konanie automaticky negarantuje úspech sťažovateľky. Zamlčanie podstatných skutočností, resp. uvedenie nepravdivých skutočností je v rozpore s princípom procesnej ekonómie a konanie pred ústavným súdom neprimerane zaťažuje (I. ÚS 62/2019). Navyše, toto konanie vybočuje z akceptovateľného rámca právnej služby advokáta a je v rozpore s pravidlami morálky.

23. Po oboznámení sa s vyjadrením okresného súdu a obsahom súdneho spisu posúdenie veci ústavným súdom rezultuje do záveru o tom, že postup súdnej komisárky v napadnutom konaní nemožno charakterizovať nečinnosťou ani nesústredeným postupom, práve naopak. Súdna komisárka vykonávala úkony potrebné na zabezpečenie riadneho a plynulého postupu vo veci, smerujúc tak k vytvoreniu predpokladov na prijatie rozhodnutia.

24. Kategorické tvrdenie sťažovateľky o tom, že je jedinou dedičkou po poručiťovi, sa ukázalo ako neadekvátne. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka neuviedla, že na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 16/2021 prebieha konanie o určenie dedičskej nespôsobilosti sťažovateľky na základe žaloby podanej 3. mája 2021 bývalou manželkou poručiťa. Zároveň v ústavnej sťažnosti ako posledný úkon vykonaný zo strany súdnej komisárky vo veci označila pojednávanie uskutočnené 2. decembra 2020, pričom výslovne uviedla, že po tomto pojednávaní nebol nariadený žiaden termín pojednávania a nebola informovaná o pokračovaní v dedičskom konaní. Súdna komisárka mailom zo 7. januára 2021 upovedomila sťažovateľku o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 22. január 2021 na základe uznesenia vlády.

25. Ústavný súd tiež vníma nepravdivosť tvrdenia sťažovateľky o tom, že o priebehu napadnutého konania nebola informovaná. Súdna komisárka totiž priebežne vykonávala vzájomné doručovanie písomných podaní účastníkov konania, dokonca (opakovane, pozn.) vyzývala sťažovateľku na splnenie procesných povinností. Vzhľadom na túto skutočnosť je zrejmé, že sťažovateľka mala prehľad o priebehu napadnutého konania.

26. Opierajúc sa o už naznačené zistenia, ústavný súd pristúpil ku skúmaniu sťažovateľkou napadnutého konania okresného súdu z hľadiska ústavným súdom konštantne judikovanej potreby posudzovania otázok týkajúcich sa okolností prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). V naznačenom zmysle sa zameril pri preskúmaní namietaného postupu v napadnutom konaní hlavne na zistenie obdobia nečinnosti deklarované sťažovateľkou, ktoré malo nastať od 2. decembra 2020 a rovnako aj na zodpovedanie otázky existencie nesústredeného postupu či nečinnosti okresného súdu vo vzťahu k neprejednaniu nespornej časti dedičstva.

27. Ku kritériu zložitosti veci ústavný súd uvádza, že napadnuté konanie sa vyznačuje skutkovou a právnou zložitou. V napadnutom konaní sú sporné významné otázky nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci týkajúce sa okruhu dedičov a tiež majetku patriaceho do dedičstva. Spornosť okruhu dedičov vyústila do prerušenia napadnutého konania. Postup v konaní o prejednanie dedičstva je sťažený aj potrebou vyporiadania BSM v rámci tohto konania. V tejto súvislosti vzniká viacero skutkových a právnych otázok, ktoré majú význam z hľadiska masy majetku patriacej do BSM a jeho hodnoty. Sťažovateľka aj bývalá manželka poručiteľa deklarovali vnosy do BSM a tieto vnosy vzájomne rozporujú.

28. V konkrétnostiach ústavný súd dáva do pozornosti spornosť zaradenia obchodného podielu spoločnosti [REDAKOVANÉ] do masy BSM. Sťažovateľka v priebehu konania predložila zmluvu o prevode obchodného podielu uzatvorenú 6. júla 2017. Uzatvorenie zmluvy o prevode obchodného podielu podľa nej vylučuje, aby tento obchodný podiel tvoril majetok patriaci do BSM. K predloženej zmluve o prevode obchodného podielu vzniesla bývalá manželka poručiteľa hmotnoprávnu námietku relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu z dôvodu, že na takýto úkon poručiteľ nedisponoval jej súhlasom. Námietka relatívnej neplatnosti právneho úkonu nebola zo strany sťažovateľky akceptovaná a naďalej trvala na tom, že obchodný podiel spoločnosti [REDAKOVANÉ] do masy BSM nepatrí. Dôvodí, že na účinné dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je potrebné uplatnenie na súde, a poukazuje na uplynutie premlčacej lehoty na vykonanie tohto úkonu. Spornosť v otázke zaradenia obchodného podielu do majetku BSM sa týka aj otázky premlčania uplatnenia práva na dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu.

29. Hodnotiac hľadisko správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd vzhliadol viacero okolností, ktoré je potrebné pričítať na ťarchu sťažovateľky a ktoré mali dopad na rýchlosť konania. Výslovne deklaruje, že k týmto okolnostiam nepatrí uplatňovanie procesných práv sťažovateľky, najmä pokiaľ ide o aktívnu snahu o získanie postavenia správkyne spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Uplatňovanie procesných práv síce konanie predĺžilo, ale ich využívanie nemožno považovať za okolnosť spôsobujúcu prieťahy v konaní a ani vyvodzovať negatívne dôsledky ich využívania voči sťažovateľke. Naproti tomu možno pričítať na ťarchu sťažovateľky obdobia nečinnosti spôsobené nedoručením príloh k znaleckému posudku včas či nerešpektovaním lehôt na vyjadrenie k vyjadreniam bývalej manželky poručiteľa. Bývalá manželka poručiteľa adresovala súdnej komisárke 25. januára 2021 žiadosť o zaslanie príloh k znaleckému posudku č. 2/2020 a k vyjadreniu splnomocneného právneho zástupcu, ktoré mal právny zástupca sťažovateľky doručiť. Súdna komisárka v odpovedi na výzvu 26. januára 2021 uviedla, že týmito podkladmi nedisponuje a obratom 26. januára 2021 kontaktovala právneho zástupcu so žiadosťou o ich doručenie v lehote 10 dní. Sťažovateľka doručila požadované prílohy až 4. februára 2021. Prvým dňom pre určenie začiatku plynutia desaťdňovej lehoty bol deň posledného pojednávania vo veci (1. december 2020, pozn.).

30. Sťažovateľka bola súdnou komisárkou mailom z 29. marca 2021 vyzvaná na vyjadrenie k vyjadreniu bývalej manželky poručiteľa z 8. marca 2021, ktoré bolo sťažovateľke doručené 11. marca 2021.

31. Na celkovú dĺžku konania mal nezanedbateľný vplyv postup účastníkov konania, ktorí prezentovali svoj vážny záujem na uzatvorení dohody o vyporiadaní bezpodielového

spoluvlastníctva manželov vrátane dohody o majetku patriacom do dedičstva. Z mailovej komunikácie právneho zástupcu bývalej manželky poručiteľa adresovanej súdnej komisárke vyplýva, že v období od 15. júna 2019 minimálne do 22. júna 2020 právny zástupca potvrdzoval snahy o mimosúdne rokovania.

32. Hospodárnemu a vecnému priebehu konania nenapomohlo ani správanie právneho zástupcu sťažovateľky na pojednávaní 1. decembra 2020. Z obsahu zápisnice z pojednávania a úradného záznamu súdnej komisárky z 1. decembra 2020 a vyjadrenia právnej zástupkyne bývalej manželky poručiteľa vyplýva, že vecný postup (ktorého sa sťažovateľka domáha, pozn.) bol sťažený zvyšovaním hlasu právneho zástupcu, skákaním do reči a ďalším správaním, ktoré znemožňovalo vec riadne prejednať. Pojednávanie bolo ukončené práve z dôvodu nevhodného správania s tým, že ďalší termín pojednávania bol stanovený vzájomnou dohodou súdnej komisárky a účastníkov konania.

33. V závere sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu (najmä súdnej komisárky, pozn.) v napadnutom konaní a možnosťou vyvolania prietahov v napadnutom konaní nečinnosťou, resp. nesústredeným postupom.

34. Smrťou poručiteľa zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov – poručiteľa a bývalej manželky poručiteľa. Úlohou súdneho komisára je v súlade s § 195 CMP neprihliadať na sporný majetok a prejednať tú časť dedičstva, ktorá netvorí majetok patriaci do BSM. Podľa názoru sťažovateľky takýto majetok poručiteľa existuje a tvorí ho pohľadávka poručiteľa a spoluvlastnícky podiel o veľkosti $\frac{1}{2}$ k celku na nehnuteľnosti. V naznačenom smere vytyka okresnému súdu, že tento nesporný majetok neprejednal.

35. Ústavný súd sa nezhoduje s názorom sťažovateľky v tom zmysle, že súdnej komisárke nebránila žiadna prekážka v tom, aby rozhodla o nespornej časti dedičstva. Hoci poručiteľ zanechal závet, v ktorom celé dedičstvo odkázal jedinej dedičke – sťažovateľke, nezanedbateľný vplyv na bázu uvažovania ústavného súdu nielen o postupe súdnej komisárky, ale aj o zložitosti veci majú okolnosti, ktoré odôvodňujú iný okruh účastníkov konania. Ústavný súd v tomto smere prihliadol na to, že bývalá manželka poručiteľa podala 3. mája 2021 žalobu o určenie dedičskej nespôsobilosti. Ústavnému súdu v tomto konaní neprináleží preskúmať rozhodnutie súdnej komisárky či všeobecných súdov o tom, kto patrí do okruhu dedičov po poručiteľovi. Samotné zistenie ústavného súdu o tom, že okruh dedičov v súdnom konaní predstavuje spornú okolnosť, postačuje na to, aby akceptoval postup súdnej komisárky v tom zmysle, že k prejednaniu (hoci aj sťažovateľkou tvrdenej nespornej časti dedičstva, pozn.) z tohto vážneho dôvodu nepristúpila. Otázku spornosti okruhu dedičov konania umocňuje aj odpoveď okresného súdu z 20. októbra 2021 na dopyt mesta Topoľčany, v ktorej okresný súd upovedomil mesto Topoľčany o tom, že do okruhu dedičov po poručiteľovi patrí sťažovateľka a bývalá manželka poručiteľa.

36. Hoci otázka okruhu dedičov nie je jediná, ktorá sťažuje postup okresného súdu v konaní, sama osebe postačuje na to, aby ústavný súd považoval postup súdnej komisárky opísaný v závere bodu 35 za legitímny. Za nespornú časť dedičstva sťažovateľka označila pohľadávku poručiteľa. Informovala súdnu komisárku o existencii pohľadávky poručiteľa podaním zo 7. októbra 2020, teda po uplynutí troch rokov od začatia dedičského konania. O existencii pohľadávky informovala v období zadania úlohy na vypracovanie znaleckého posudku č. 2/2020.

37. Po úplnom predložení znaleckého posudku č. 2/2020 vrátane jeho príloh sa k priebehu konania a jeho podstatným aspektom vyjadrila bývalá manželka poručiteľa, ktorá spochybnila závery znaleckého posudku, najmä pokiaľ ide o účtovné postupy týkajúce sa účtovania pohľadávky poručiteľa. Dopyt znaleckej organizácii na vysvetlenie niektorých častí znaleckého posudku zadala aj súdna komisárka podaním z 30. apríla 2021, a to najmä pokiaľ ide o účtovanie pohľadávky a otázky jej hodnovernosti a nespornosti.

38. Na podnet bývalej manželky poručiteľa zo 17. júna 2021, adresovaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) ako orgánu vykonávajúcemu dohľad nad výkonom znaleckej činnosti podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ministerstvo spravodlivosti začalo správne konanie proti postupu znaleckej organizácie [REDAKOVANÉ], oznámením o začatí správneho konania z 3. marca 2021. Rozhodnutím č. 11421/2022/153 z 27. mája 2022 ministerstvo spravodlivosti uznalo znaleckú organizáciu [REDAKOVANÉ], vinnou z viacerých porušení pri vyhotovení znaleckého posudku č. 2/2020. Vzhľadom na toto konštatovanie je narušená validita a upotrebitelnosť znaleckého posudku č. 2/2020 pre účely dedičského konania. Ústavný súd aj túto okolnosť vníma ako konanie objektívne predlžujúcu, ale nie neúčelnú z hľadiska zabezpečenia zákonného postupu vo veci.

39. Mohlo by sa javiť, že predloženie znaleckého posudku č. 2/2020 slúžiaceho na stanovenie hodnoty obchodnej spoločnosti nemá na už uvedenú povinnosť prejednať nespornú časť dedičstva dopad (resp. je bez skutkového významu, pozn.) a nemá na nespornú časť dedičstva vplyv. Do sťažovateľkou označenej nespornej časti dedičstva totiž obchodný podiel v obchodnej spoločnosti nepatrí. Znalecký posudok č. 2/2020 a naznačený prieskum výkonu znaleckej činnosti znaleckou organizáciou mal predsa len na túto skutočnosť vplyv. Jedným z dôkazov slúžiacich na preukázanie existencie pohľadávky poručiteľa bol práve znalecký posudok č. 2/2020, ktorý pojednával aj o spôsobe účtovania pohľadávky.

40. Z uvedeného dôvodu ústavný súd považuje za dôsledné konanie okresného súdu, ktorý v záujme negenerovania ďalších sporov vyčkal na rozhodnutia vo veciach podstatných pre jeho rozhodnutie.

41. Vzhľadom na všetky už uvedené skutočnosti ústavný súd v danom prípade nezistil prítomnosť takých skutočností, ktoré by umožňovali vysloviť záver o namietanom porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v napadnutom konaní, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

42. S účinnosťou od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 181 ods. 1 písm. l) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov prechádzajú od 1. júna 2023 výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov

a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu z Okresného súdu Topoľčany na Okresný súd Nitra.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. júla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu